

Ефірні олії

Лекція №3

Морфологічні ознаки родини селерові (зонтичні)

1. Пагін – ребристий.
2. Листки стеблообгортні, двічі,- тричі – непарноперисторозсічені.
3. Квітки правильні, 5 – пелюсткові.
4. Суцвіття – складний зонтик.
5. Плід – вислоплодник, який розпадається на два напівплодика (мерикарпії).

Плоди анісу - *Fructus Anisi*
Аніс звичайний - *Anisum vulgare*
Родина селерові - *f. Apiaceae*

Поширення

Батьківщина – країни
Середземномор'я.
В Україні
культивується.

Морфологічний опис рослини

Pimpinella anisum L.
Image processed by Thomas Schoepke
www.plant-pictures.de

Плід –

вислоплодник, який складається з двох напівплодиків, що не розпадаються; форма яйцеподібна.

Поверхня плоду шорстка. Зовнішій бік опуклий з 5 реберцями. Запах сильний, ароматний. Смак солодкувато-пряний.

Заготівля. Сушіння. Зберігання

Збирають підчас побуріння 60 - 80% зонтиків; скошують машинами; досушують у валках, потім обмолочують та очищують від домішок. Термін зберігання - 3 роки за списком «запашні».

Хімічний склад

Плоди анісу містять 1,2 - 3% ефірної олії з компонентами: анетол (80- 90%), анісовий альдегід, анісова кислота, жирну олію (10 – 20%), білки.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

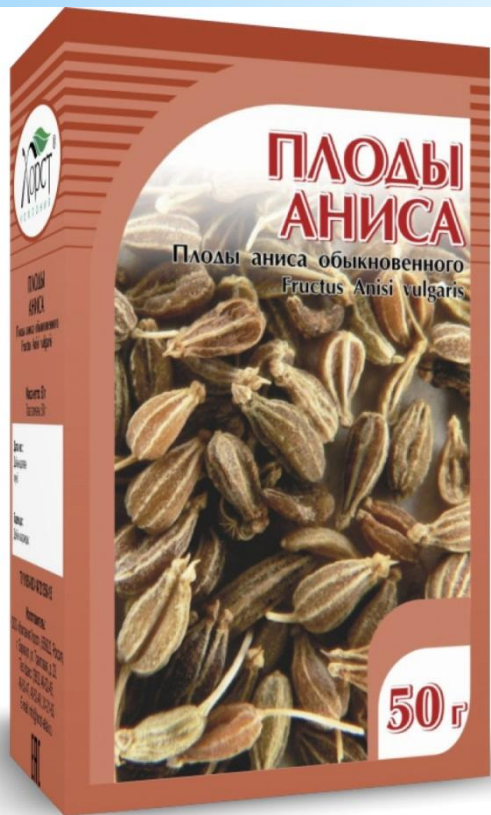
Справляє відхаркувальну, протизапальну, вітрогінну, сечогінну, бактерицидну дію. Застосовують при запаленні ВДШ, сечовивідних та жовчних шляхів, для збудження апетиту, стимуляції лактації у жінок, що годують груддю.

Лікарські форми і засоби

Настій, збори (шлунковий, грудний, жовчогінний, сечогінний, проносний), анісова олія, нашатирно-анісові краплі, грудний еліксир, мікстура Траскова, препарати «Анітос», «Алталекс».

Плоди фенхелю - *Fructus Foeniculi*

Фенхель звичайний - *Foeniculum
vulgare*

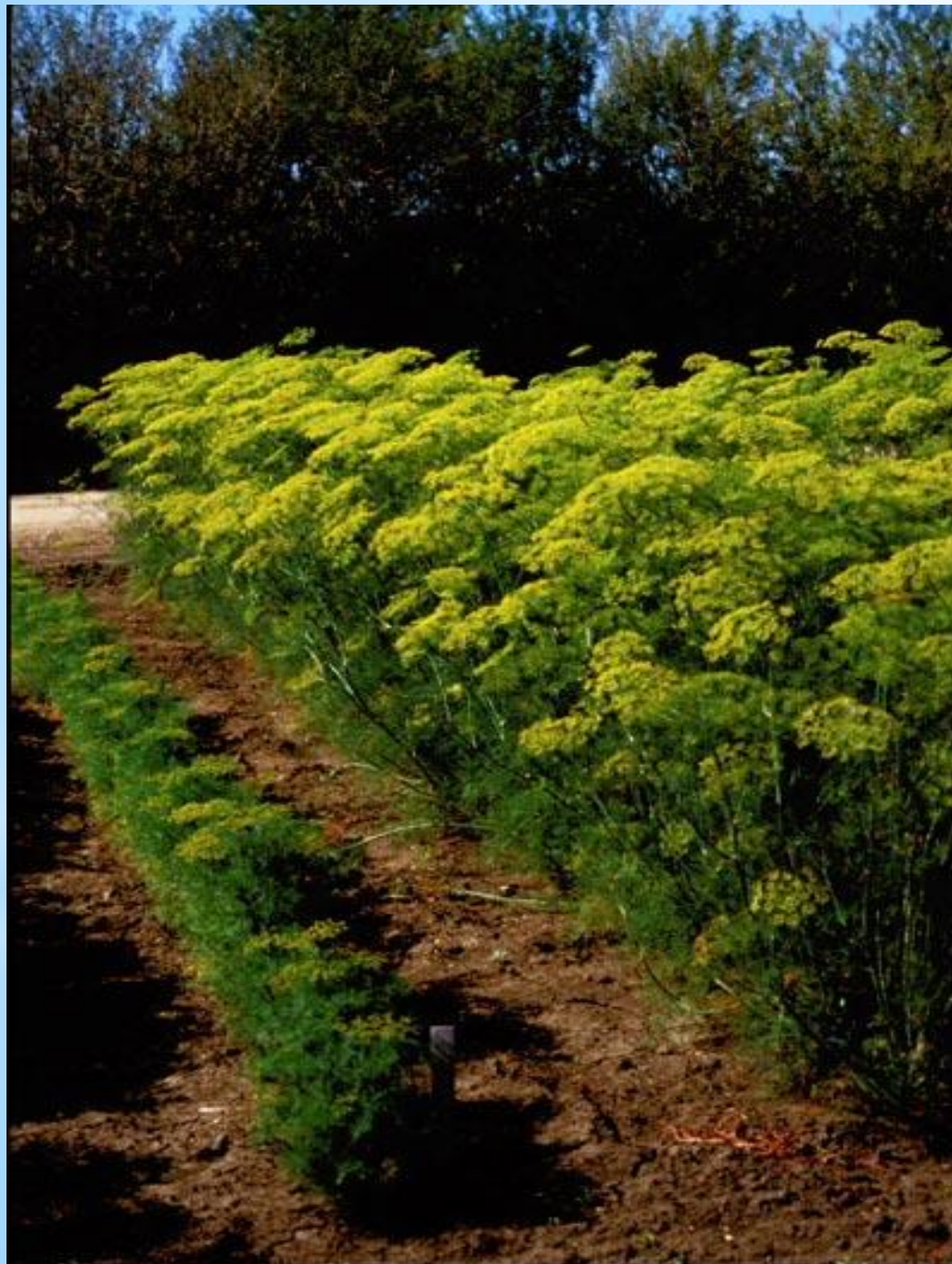
Родина селерові - *f. Apiaceae*

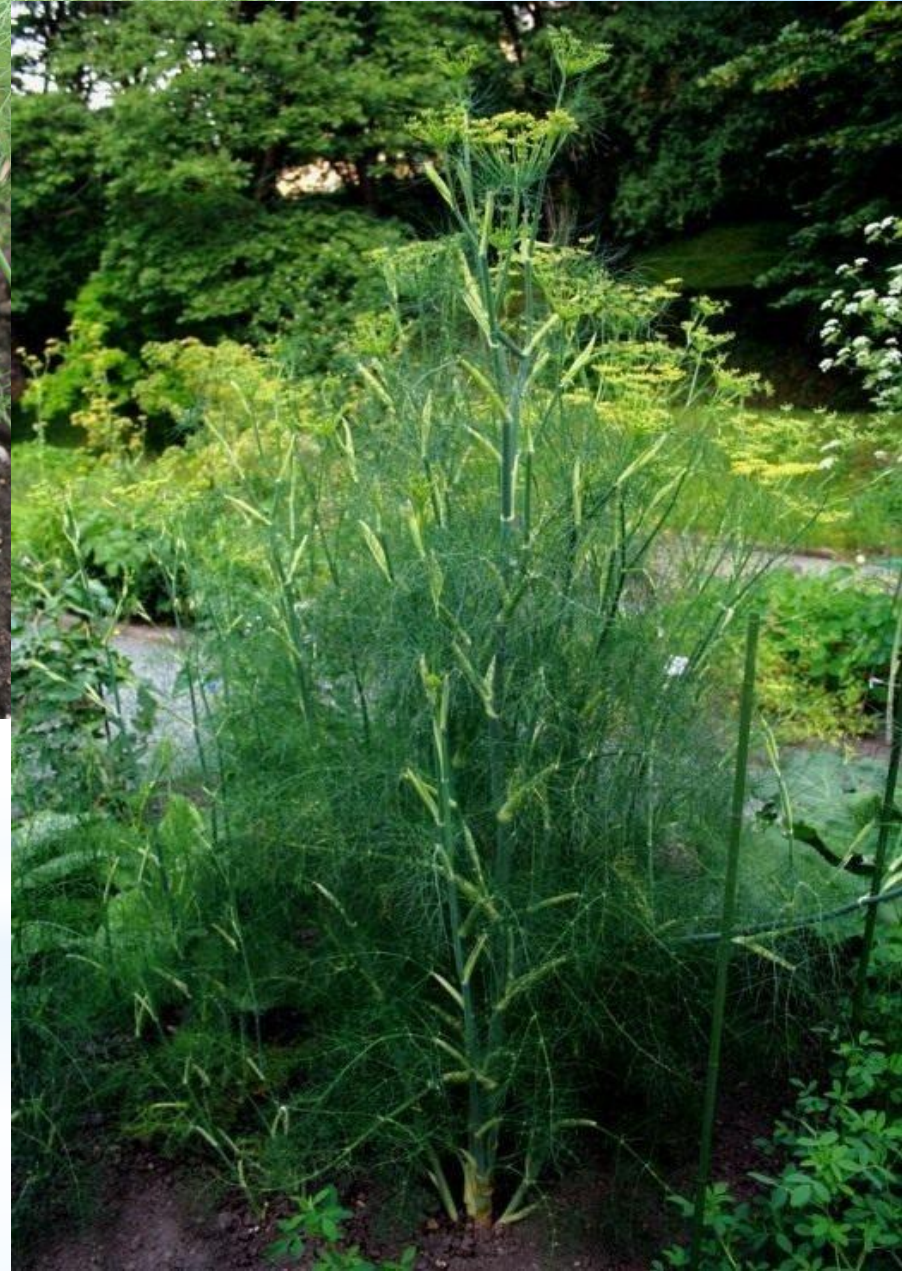

Поширення

Батьківщина
фенхелю – країни
Середземномор'я і
Західної Азії.

В Україні
культивують як
ефіроолійну,
лікарську, пряно-
смакову рослину.

Морфологічний опис рослини

Плід – вислоплодник, який розпадається на два напівплодики (мерикарпії).
Кожний мерикарпій з 5 сильно виступаючими реберцями. Довжина плодів – 4-10мм, запах сильний, смак солодкувато-пряний.

***Заготівля.
Сушіння.
Зберігання***

Див. заготівля анісу
звичайного.

Термін зберігання –
3 роки за
правилами
ефіроолійної
сировини.

Хімічний склад

Плоди фенхелю містять 4 - 6% ефірної олії з компонентами: анетол (80-90%), анісовий альдегід, анісова кислота, фенхон, жирну олію, білки, флавоноїди.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

Справляє відхаркувальну, спазмолітичну, проносну та слабку сечогінну дію. Застосовують при захворюванні дихальних шляхів (бронхіт, трахеїт), метеоризмі.

Лікарські форми і засоби

Збори (проносний, грудний). Ефірна олія входить до складу води кропної, крапель «Алталекс», препарату «Солутан», протиастматичної мікстури Траскова.

Плоди кмину - *Fructus Carvi*
Кмин звичайний - *Carum carvi*
Родина селерові - *f. Apiaceae*

Поширення

Росте по всій території України. Місцями утворює невеликі рідкі зарості. Рослина введена у промислову культуру.

Морфологічний опис рослини

Тмин
обыкновенный

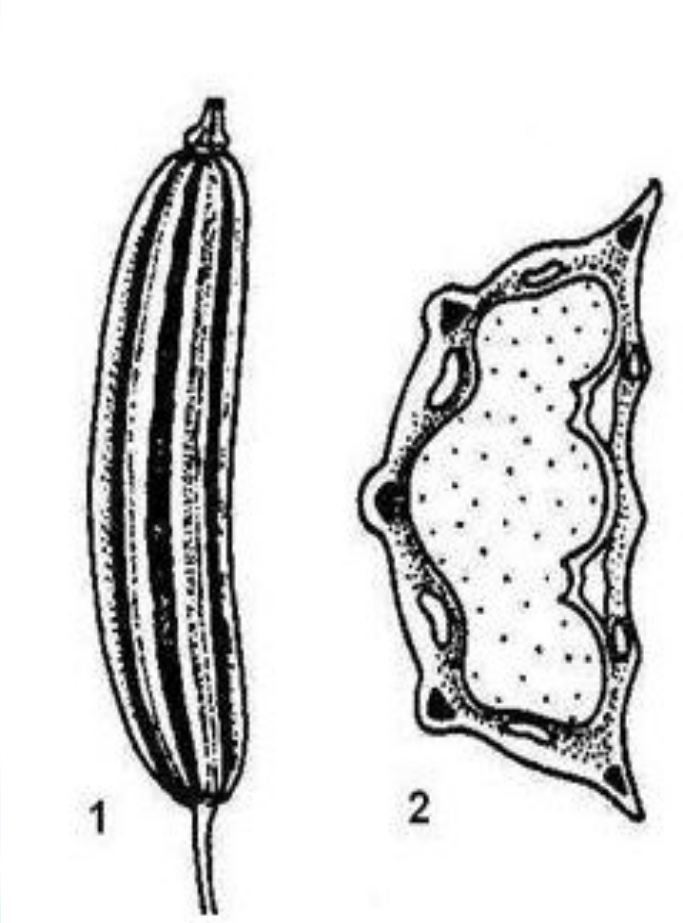

Плід – вислоплодник, складається з двох напівплодиків, які частіше розпадаються. Мерикарпій довгастої форми, стиснутий з боків. Кожний мерикарпій з 5 сильно виступаючими реберцями. Довжина плодів – 3 - 7мм. Запах сильний, ароматний. Смак пекучий, гіркуватий, пряний.

Заготівля. Сушіння. Зберігання

Див. заготівля анісу звичайного.

Термін зберігання – 3 роки за правилами ефіроолійної сировини.

Хімічний склад

Плоди кмину містять 3 - 6%

ефірної олії з компонентами: карвон, лимонен, гераніол, жирну олію, білки, флавоноїди, кумарини.

Фармакологічна дія.

Застосування в медицині

Справляє бактерицидну, відхаркувальну, спазмолітичну, проносну, жовчогінну і сечогінну дію. Застосовують при захворюваннях ШКТ, дихальних, сечовивідних і жовчних шляхів, для стимуляції лактації у жінок.

Лікарські форми і засоби

Настій, сбори.

Загружено Uleyskaya для 7dach.ru

Плоди коріандру - *Fructus Coriandri*
Коріандр посівний - *Coriandrum*
sativum

Родина селерові - *f. Apiaceae*
народні назви: кишнець, кинза

Поширення

У дикому вигляді
росте у східних
районах
Середземномор'я.
В Україні
культивують як
ефіроолійну, пряну
та лікарську
рослину.

Морфологічний опис рослини

Плід – вислоплодник, зазвичай не розкладається на напівплодики. Поверхня майже гладка, 5 виступаючих звивистих реберець чергуються з 5 прямими. Діаметр плоду 2,6 - 3,2 мм. Запах ароматний, смак пряний.

Заготівля. Сушіння. Зберігання

Див. заготівля анісу звичайного.

Термін зберігання – 3 роки за правилами ефіроолійної сировини.

Хімічний склад

Плоди коріандру містять 0,7 – 1,4% ефірної олії з компонентами: ліналоол, гераніол, борнеол, жирну олію (20%), білкові та дубильні речовини.

Фармакологічна дія. Застосування в медицині

Препарати коріандру стимулюють секрецію залоз травлення і покращують жовчовидіня. Справляють антибактеріальну, відхаркувальну, проносну дію. Застосовують при поганому травленні, метеоризмі, холециститі, геморої, захворюваннях ВДШ.

Лікарські форми і засоби

Плоди, настій, збори (апетитний, жовчогінний, протигеморойний), З ефірної олії отримують цитраль.

Бруньки берези - *Gemmae Betulae*

Листья берези - *Folia Betulae*

Береза повисла - *Betula pendula*

Береза пухнаста - *Betula pubescens*

Родина - *Betulaceae*

Поширення

Росте в лісових
районах, на
півночі
лісостепових
районів.

Культивується в
придорожніх
насадженнях,
парках.

Береза пухнаста
відрізняється
від повислої
короткими
гілками, які
спрямовані
вгору (не
повисають).

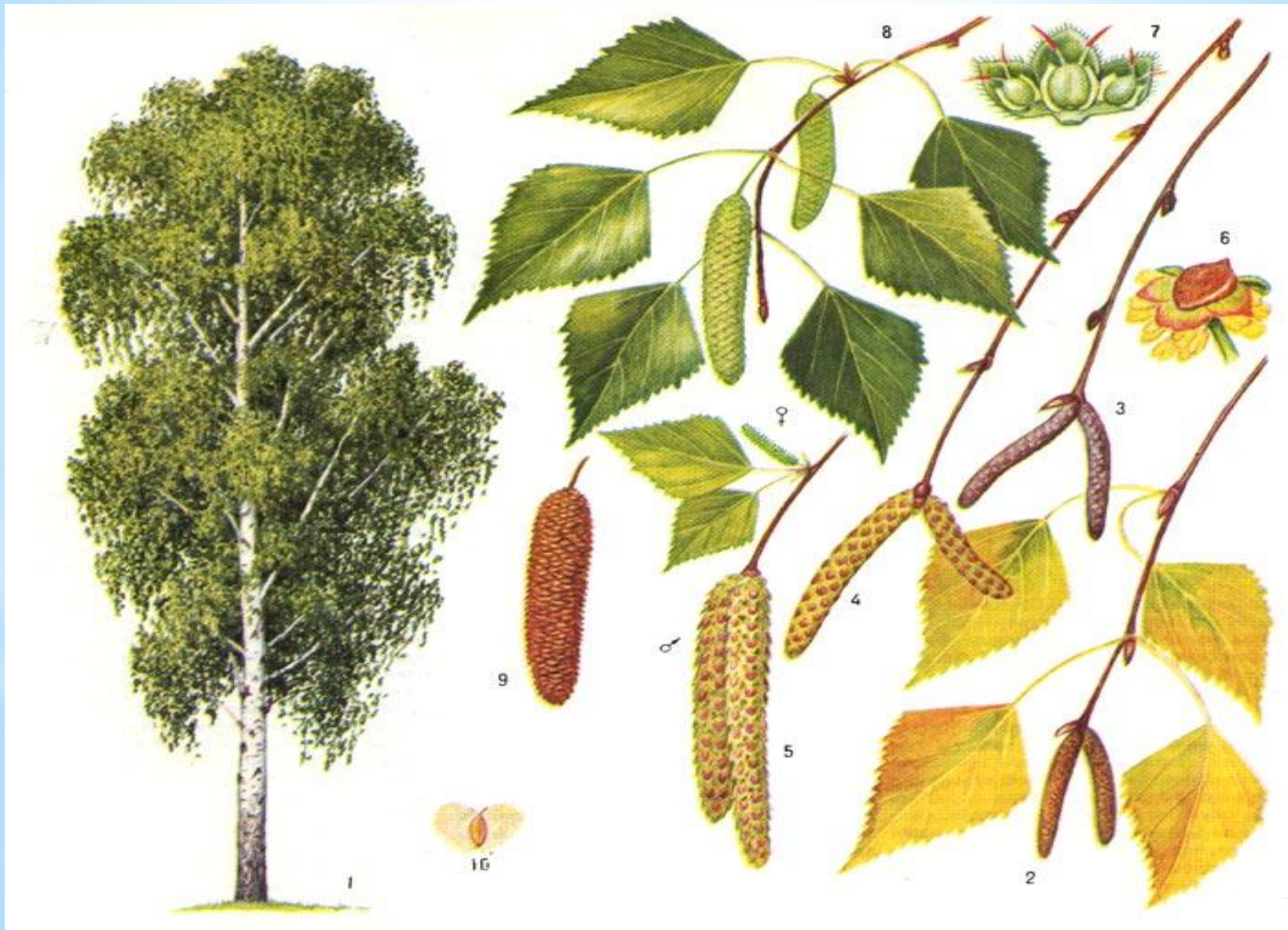

t-sad.com.ua

Морфологічний опис рослини

Бруньки - видовжено-конічної форми, клейкі. Луски розміщені черепицеподібно. Довжина 3 - 7мм, колір коричневий. Запах своєрідний, бальзамічний. Смак в'яжучий,

Заготівля. Сушіння. Зберігання

Бруньки заготовляють рано навесні (фаза спокою), для цього зрізують гілки. Сушать у холодних приміщеннях із доброю вентиляцією. Листки заготовляють молоді (квітень – травень).

Хімічний склад

Бруньки та листки містять ефірну олію з компонентами: бетулен, бетуленол, каріофілен; смолисті речовини, віт. С, флавоноїди, каротин.

Фармакологічна дія.

Застосування в медицині

Препарати справляють діуретичну, жовчогінну, бактерицидну, протівірусну, спазмолітичну, протиглистну дію. Застосовують при набряках ниркового та серцевого походження.

Лікарські форми і засоби

Настій, настойка, збори, препарат

«Пропобесан»

